

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Št. 138. Telefon št. 2552. Ljubljana, v torek, 1. decembra 1931. Telefon št. 2552. Štev. 138.

Foto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, 1. decembra 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 138.

Naš 1. december

Ko praznuje naša država 1. decembra vsakega leta svoj največji praznik, ko praznuje praznik svojega rojstva in osvoboditve Srbov, Hrvatov in Slovencev izpod tujega jarma, tedaj praznuje obenem plod složnega dela treh bratov, ki so po tolikih letih trpljenja in tolikih naporih postali na svoji zemlji svoji gospodarji. Hkratu pa dokazuje ta praznik politično zrelost našega naroda in njegov zmisel za samostojno in enotno Jugoslavijo.

Ob priliki letošnje obletnice tega znamenitega dogodka se v duhu spominjamo vsega onega, kar se je v preteklem letu dogodilo v naši državi. Pri tem moramo z veseljem ugotoviti, da je bil zopet storjen korak dalje v zgodovini naše države in njenega napredka. Tu je treba predvsem poudariti, da gre v prvi vrsti zasluga za vse, kar je bilo dobrega storjeno, našemu modremu kralju, kateremu vedno bdi pred očmi le dobrobit države in državljanov.

Nešteto krat so bili omenjeni njegovi zgodovinski čini, odveč bi bilo zato jih še enkrat ponavljati. Dovolj je, če si pokličemo v spomin le nedavni dogodek, ko je bila naša država zopet dana ustava in s tem dana državljanom možnost, da si izbirajo svoje zastopnike, ki jim bodo dajali zakone in postave. Naš narod je ob tej priliki vnovič dokazal svojo politično zrelost in je enodušno potrdil delo svojih prednikov na dan 1. decembra 1918.

Tako bo za našo državo pričela sedaj nova doba v njenem razvoju, doba, ki je tem bolj pomembna, ker je sodelovanje naroda in vodstva države postavljeno na zdrave principe državljanske zavesti in solidarnosti.

Baš to je pa tisto, kar je v današnjih časih, ko ves svet preživlja težko krizo v vseh granah svojega gospodarskega udejstvovanja, izredno važno.

Državljanska zavest in solidarnost, to sta oni dve veliki vrlini, ki sta že neštetim državam pripomogli k premostitvi na videz nepremostljivih ovir. Čim večja je sila, tem večja je potreba po njih.

Časi pa, v katerih danes živimo, so tako težki, kakršnih svet že dolgo vrsto let ne pomni. Toda pri tem nas tolaži dvoje:

toloža nas, da bo naš narod s svojo državljansko zavestjo in zaupanjem v državo — kar oboje je že opetovano dokumentiral — srečno premagal vse ovire ter da bodo tako končno prišli oni časi, ko bo človek lahko zvečer z mirnim srcem zatislil svoje oči in ko se mu bo jutro pokazalo v vedno lepši luči. Pomiri nas pa tudi pogled na številne one države, kjer je borba za kruh in obstanek veliko hujša, ki pa kljub temu ne izgubljajo poguma in upanja v boljšo bodočnost.

Zato izražamo ob tem slovesnem dogodku željo, da bi se našemu narodnemu predstavništvu posrečilo v čim izdatnejši meri spraviti tekom bodočega leta naše gospodarstvo v ono ravnovesje, ki je potrebno za narodno blagostanje. Vsak posameznik pa bo s svojim delom doprinesel k tej akciji svoj delež.

Ne dvomimo, da bomo prihodnje leto tako kakor letos z istim veseljem lahko vzkliknili:

naj živi Jugoslavija,
naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander
in ves slavni dom Karadjordjevičev!

Konferenca gospodarskih zbornic v Ljubljani

Manifestacija predstavnikov jugoslovanskega gospodarstva za složnost in solidarnost.

Na inicijativo ljubljanske zbornice za TOI se je setavila včeraj v Ljubljani konferenca vseh skupnih zbornic cele Kraljevine. Na tej konferenci so bili navzoči:

Trgovačka i obrtnička komora, Dubrovnik: Količ Pasko, član Zbornice; Vicko Miloš, kapetan i član komorske uprave; dr. Medini Milorad, glavni tajnik.

Trgovačko industrijska i zanatlijska komora, Novi Sad: Ivković Nikola, podpredsednik (trgovac); Nedeljkov Vlade, podpredsednik (zanatlija); M. Obuljen, glavni tajnik.

Komora za trgovinu, obrt i industriju, Osijek: Willheim Robert, predsednik; Dimitrijević Milutin, podpredsednik trg. odsjeka; ing. Vjekoslav Pilpl, načelnik industrijskog odsjeka; Herman Bola, član trgovinskog odsjeka; Krešić Bernard, član trgovinskog odsjeka; Kiš Julijo, član industrijskog odsjeka; Plavšić Čedomil, tajnik Komore.

Trgovačko industrijsko zanatska komora, Podgorica: Pero Vukotić, podpredsednik; ing. Blagota Radović, sekretar.

Trgovačko-obrtnička komora, Sarajevo: dr. Voja Besarović, glavni tajnik.

Trgovačka i obrtnička komora, Split: Radica Slavko, podpredsednik; dr. Mirko Buić, sekretar.

Banatska trgovačko-industrijska i zanatlijska komora, Vel. Bečkerek: Janković Kosta, predsednik; Stanojlović Aleksander, tajnik.

Zbornica za trgovinu, obrt i industriju, Zagreb: dr. Valdemar Lunaček, sekretar.

Od strani ljubljanske zbornice so se udeležili predsednik g. Ivan Jelačin, podpredsedniki: gg. Dragotin Hribar in Engelbert Franchetti, nadalje podnačelniki odsekov gg. Anton Krejči, Josip Kavčič, podpredsednik Zavoda PO Josip Rebek ter zbornični člani gg. Ivan Bahovec, Fran Kavčič, Milko Krapež, Stane Vidmar, Adolf Ribnikar, Ignac Florjančič, Ivan Bricelj, ing. Joško Kobi ter zbornični dopisni član dr. Fran Windischer, za Društvo bančnih zavodov generalni ravnatelj dr. Ivan Slokar.

Prvi del konference je bil posvečen razpravi položaja, ki je nastal po objavljenju novega obrtnega zakona na področju posameznih zbornic. Predsednik konference g. Ivan Jelačin je v svojem uvodnem poročilu očrtal razvoj vprašanja sistema in organizacije gospodarskih zbornic v Jugoslaviji, karakteriziral važnost in pomen zbornic za našo gospodarsko politiko ter njihove zasluge na polju zaščite in pospeševanja regionalnih gospodarskih interesov. V svojem govoru je posebno podčrtal naloge zbor-

nic, kot posvetovalnih korporacij na eni strani ter interesnih zastopstev na drugi strani in objasnili vlogo skupnih zbornic na polju gospodarskega zblíževanja, interesov trgovine, obrti in industrije. Politika in stremiljenja skupnih zbornic so šla vedno za tem, da se pospešuje solidarnost gospodarskih stanov, prepreči medsebojno izigravanje in nepotrebna interesna nasprotstva ter da se koristi vseh stanov spravijo v medsebojni sklad in čimbolje zaščitijo pred škodljivimi vplivi in pojavi. Opisal je osemdesetletno zaslužno delo zbornic. Nato je označil način reševanja zborničnega vprašanja, kakor ga predvideva novi obrtni zakon, za pogrešen in nezadosten. Predvsem pa je poudaril, da je eminenten interes kraljevske vlade, da ima pri reševanju težkih gospodarskih problemov dobrega svetovalca in strokovno podporo, ki jo lahko nudijo le skupne zbornice.

Končno je ugotovil, da se je s sedanjiimi odredbami stvorilo paralelne organizacije in da grozijo vsled tega gospodarstvu, ki težko zmaguje sedanja bremena, nove dajatve in obremenitve, ki bi bile v slučaju ločenih zbornic neizbežno potrebne.

V zvezi s predsednikovim otvoritvenim govorom so poročali gospodarski predstavniki posameznih zbornic o položaju svojih področij in pri tem karakteristično ilustrirali, s kakšnimi sredstvi in praznimi obljubami se vrši propaganda med obrtništvom za ločene obrtniške zbornice. Tajnik zagrebške zbornice dr. Valdemar Lunaček je imenom svoje komore podal izjavo, da smatra glede oblike zagrebške zbornice situacijo za definitivno razčiščeno ter da glede tega vprašanja ne more sodelovati pri razpravi. Celodnevna diskusija je pokazala, kako težavna je rešitev vprašanja enotne ureditve gospodarskih zbornic z ozirom na raznovrstnost prilik v posameznih banovinah, kakor tudi z ozirom na različnost gospodarske strukture posameznih zborničnih področij.

Na podlagi izčrpane razprave prvega dneva konference je ožji odbor gospodarskih predstavnikov revidiral nato danes obširno spomenico glede načel, po katerih se ima definitivno urediti zbornično vprašanje. Plenum konference je danes zvečer zaključil razpravo in v celoti sprejel predloge ožjega odbora. Razpravo konference je karakterizirala harmonična soglasnost in so bili vsi sklepi sprejeti enodušno. Sporazum se je dosegel v najtežjih vprašanjih in celo tudi glede preureditve sedanjih zborničnih področij z ozirom na ustavno razdelitev države na banovine.

Za gospodarski solidarizem

Izjava predsednika zbornice za TOI g. Ivana Jelačina ml. za skupnost zbornic

Na Vaš poziv, gospod predsednik, so prišli pretekle dni zastopniki gospodarskih komor v Ljubljano in ste po donošenju prevažnega zakona o radnjami, ki rešava v načelu tudi vprašanje komor, razpravljali o položaju, ki je nastal. Pri tem ste dobili vpogled v razmere cele naše države in bi bilo jako

interesantno za našo javnost, da čuje, kakšne impresije ste dobili ob vodstvu konferenc.

»Rad se odzivam Vašemu povabilu, kajti vprašanje naših gospodarskih zbornic je fundamentalno vprašanje za celo naše gospodarstvo in največje važnosti v skrbi za gospodarsko blagostanje v

državi. Ne smemo pozabiti, da so gospodarske zbornice sinteza gospodarskega resnega strokovnega dela; v komorah je cela vrsta odličnih strokovnjakov, ki so kot konstruktivni delavci v naši državi, kjer je še toliko dela za gospodarsko izgradbo potrebnega, dragocen aktivum. Gospodarske komore v prečanskih krajih so ustanove, ki imajo za seboj dolgoletno tradicijo in so si v teh časih pridobile ne samo dragocena izkustva, marveč ustvarile tudi v organizaciji naše privrede tak aparat, kateri v časih gospodarske potrebe stoji naši državi na razpolago. Ponovno se je to pokazalo pri pogajanjih za trgovinske pogodbe v Zenevi, v Parizu in pri drugih mednarodnih konferencah. Znana stvar je, da so zadnje čase nastale ostre struje, ki so smerjene na to, da se na mesto sedanjih skupnih zbornic, ki so nekaki teritorialni gospodarski parlamenti, kratkoma razdele te zbornice in se napravi ločene zbornice za industrijo, trgovino in obrt, da, nekateri grede celo dalje in se zavzemajo tudi za rudarske in bankarske komore. Celo gibanje je nedogledne važnosti, kajti v svojem bistvu gre za tem, da se stare ustanove, v katerih so se na skupno delo zbirali industrija, trgovino, obrt, rudarji, bančniki, obrtniki, razbijejo in razdele ter se ustvari nov položaj, o katerem nihče ne ve, kakšne posledice bo rodil. Hoče se skok v tmino, dočim se staro najboljšo preizkušeno ruši. V današnjih časih velike krize in sporov socialnega značaja med delodajalcem in delojemalcem je vendar jasno, da je kapitalna taktična pogreška, ako skupno fronto gospodarjev razdrobimo in uničimo potrebno gospodarsko solidarnost. Delojemalci pa nastopajo vedno enotneje. Komore so nepogrešna sinteza posameznim strokam. Novi zakon jim daje najobilnejšo priliko za organizacijo. Vse to ni več vprašanje posameznega obrtnika, industrijalca ali trgovca, je to vprašanje celega našega gospodarstva, je to vprašanje največje občne važnosti v državno političnem in nacionalno-političnem oziru. Neverjetno je vobče, da se smejo naše najboljše ustanove radi nerazpoloženja gotovih obrtnikov in industrijalcev boriti za svojo eksistenco, dočim jih čaka drugo mnogo važnejše delo. Človek v resnici ne more razumeti kratkovidnosti tistih, ki rušijo stare zgradbe, ki so preizkušene in imajo po historičnem razvoju tako sestavo, kakor jo vidimo pri vseh naših sosedih v Češkoslovaški, Avstriji, Madžarski, Poljski, Italiji. Moje mnenje je, da se je temu vprašanju posvečalo doslej v naši javnosti vse pre malo pozornosti in se je to preveč smatralo kot strokovno vprašanje, ki se tiče samo industrijalcev, trgovcev in obrtnikov. V resnici pa je to vprašanje, ki se mogočno tiče države in celega našega gospodarstva, ki vendar ne more dopustiti v današnjih gospodarsko tako napetih časih, da se ruši dragocene ustanove, ki so največje važnosti pri reševanju osnovnih gospodarskih vprašanj in dajejo najboljša mišljenja in najboljše strokovnjake. Te ustanove imajo svojo nacionalno tradicijo; naj spomnim v tem pogledu samo

»Zakon o obrtih« je izšel!

V »Zbirki zakonov in uredb«, ki jo izdaja tiskarna Merkur, je izšel danes v posebni knjižici kot XVI. zvezek zbirke »zakon o obrtih«. Cena mehko vezanega izvoda Din 20.—, trdo vezanega Din 25.—, s poštino Din 3.— več. Naroča se v tiskarni Merkur, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23 in v vseh knjigarnah.

na ljubljansko in zagrebško zbornico. So to ustanove, ki imajo skoro 80-letno tradicijo in ki so ne samo v gospodarskem pogledu, ampak tudi v gospodarsko političnem in nacionalno političnem oziru v borbi za gospodarsko emancipacijo Slovencev in Hrvatov dosegle največje zasluge. Nočem govoriti podrobneje o ljubljanski komori, glede katere je vse, kar je pri nas resnega in pametnega v politiki in gospodarstvu za enotnost in neokrnjenost. O nekaterih novih prerokih, ki jih pred dvema letoma še ni bilo med nami in ki zlasti ne poznajo naše slovenske borbene preteklosti, nočem govoriti. Gre tu ali za nečimernost ali pa za predpostavljane ožjih interesov skupnim potrebam našega celokupnega gospodarstva v Sloveniji. Ti ljudje ne smejo pozabiti, da si morejo služiti dober in pošten kruh v naši sredi samo, ako ostane naše gospodarstvo v gotovem blagostanju. Oni žive z nami, spadajo k nam in morajo z nami skupno korakati. Ker so naši obrtniki domači element, je komora za nje tudi vedno največ storila.

Pri tej priliki bi se Vam pa rad izjavil glede zagrebške zbornice kot največje in najodličnejše. Naš Zagreb, kjer smo Slovenci v času svoje nacionalne bridkosti in v dobi starega režima dobili vedno podporo, si je znal kot prevažno gospodarsko središče v pravem umevanju važnosti take ustanove ustvariti tekom 80 let tako imenitno komoro za trgovino, obrt in industrijo, da jo po njenem ustroju in njenem delu in njeni strokovni zakladnici moremo kot Jugoslovani s ponosom prezentirati v Parizu, Londonu ali kjerkoli na svetu hočete. Ponosni smo nanjo tudi mi Slovenci in s priznanjem gledamo nanjo, pa mislimo, da bi morali Hrvatje sami in zlasti naš Zagreb vsled njene odličnosti braniti jo z nacionalnim ponosom kot svojo gospodarsko trdnjavo. Sedaj pa se ta krasna gospodarska ustanova zaradi dobre ali slabe volje ali zaradi posebnih ambicij malega števila dospelarskih interesentov kratkomalo hoče porušiti in razdeliti na tri dele. Vsakemu mora biti jasno, da tripartita komora v Zagrebu nikdar ne bi mogla tako uspevati in tako služiti skupno državno- in gotoi se je sestala včeraj v Ljubljani tudi ne potrebam hrvaške in slovenske privrede, kakor stara preizkušena veličanstvena skupna zagrebška zbornica. Odkrito povem, da jaz ne razumem hrvaške javnosti, kako ona v sedanji dobi gleda herostratsko počenjanje sicer veljavni gospodarskih interesentov, da uničijo in ubijejo najboljšo, kar imajo na polju gospodarske organizacije. Vprašam se: »Quo vadis Zagreb, quo vadis hrvaška javnost in privreda!«

Govorimo o tem, ker gre i za naše interese. Neokrnjena zagrebška komora je take gospodarske važnosti, da se nje- na usoda tiče vitalno i nas drugih v Sloveniji in celi državi. Da vendar zmagamo pamet!

EVROPSKE BANKE, LETNIK 1931

Zadnji letnik te znamenite publikacije je izšel te dni v Pragi na 222 straneh in stane za inozemstvo 10 švic. frankov. Letošnji letnik obravnava banke 21 evropskih držav. Vrednost knjige, ki je že več let v finančnih in gospodarskih krogih kar najbolje vpeljana, leži v tem, da niso sistematično obdelane samo bilance posameznih zavodov, temveč da so strokovno in kritično obdelani tudi zanimivi industrijski concerni. Preteklo leto je bilo vsled nadaljnje razširitve in poglobitve gospodarske krize večjega pomena, kar je naravno vplivalo tudi na banke. V opisih se omenjajo na primeren način tudi vodilne osebnosti bank. Seveda so obdelane tudi jugoslovanske banke. Knjiga je praktiku in teoretiku neobhodno potrebna.

GOSPODARSKI LETOPIS OGRSKE

Izšel je sedmi letnik tega znamenitega letopisa. Izdala sta ga bivši minister dr. Gratz in strokovni pisatelj dr. Bokor. Številne statistične sezname vsebujoča knjiga nudi sistematičen pregled najnovejšega razvoja na vseh gospodarskih poljih. Posamezni sestavki so spisani od prvovrstnih predstavnikov dotične stroke. Nova knjiga ima obilico zanimivega materiala za vsakega, ki dela gospodarsko z Ogrsko in mu bo prav posebno dober pripomoček.

Promet Jugoslavije

V knjigi prof. dr. Hoffmanna (založba Linder, Leipzig), o kateri smo že pisali v našem listu, beremo o prometnih razmerah v Jugoslaviji sledeče:

V skoraj vseh položajih gospodarstva zahtevamo prometnega dela; dobro izgrajeno prometno omrežje je zato za gospodarski razvoj kakšne dežele bistven predpogoj. O Jugovzhodni Evropi danes ne moremo trditi, da je ta pogoj popolnoma izpolnjen. Kljub vsem napredkom, ki jih moremo na prometnem polju ugotoviti zlasti v zadnjem času, je treba napraviti pač še marsikaj, preden je narejeno prometno omrežje, ki pomaga pospeševati gospodarski razvoj in ki ustreza potrebam deloma na novo oblikovanih dežel. V sedanji obliki **prometno omrežje Jugoslavije** (in Rumunije) ni enotna celota, temveč tvori **posamezne skupine**, po politični pripadnosti pred svetovno vojno. V deželah bivše avstro-ogrske monarhije je bil promet orientiran po drugačnih političnih in gospodarskih vidikih kot drugod in zato ravno tam danes ni onih prometnih prog, ki bi bile za prometno enotnost nove države potrebne. Iz gospodarskih in političnih vidikov je **odprava tega nedostatka ena najbolj nujnih nalog**, ki so jo v prvih povojnih letih deloma močno zanemarjali. Zdi se, da so v zadnjem času uvideli važnost tega problema, kot se sploh razvoju prometnega omrežja posveča sedaj posebna pozornost. Seveda je pa izgradbi zadostno gostega prometnega omrežja gorati značaj nekaterih delov države zelo nasproten.

S predvojnimi srbskimi železnicami vred je imelo jugoslovansko železniško omrežje po vojski ca. 6500 km normalnega in ca. 1600 km ozkega tira. Na novo je bilo zgrajenih in javnemu prometu izročeni do pričetka leta 1930 nad 620 km normalnega in ca. 740 km ozkega tira, tako da je obsegalo omrežje tedaj 9226 km železnic, med njimi 6889 km normalnega in 2337 km ozkega tira; na 100 km² pride 3-7 km železnice, na 1000 prebivalcev 0-8 km. Omrežje je sicer gostejše kot v Bolgariji, a do danes še ni prilagodeno novim razmeram. Manjka povprečnih zvez in manjka zlasti zvez do morja. Sedaj je tudi vse to v delu. V pričetku leta 1930 so imele jugoslov. železnice 2597 lokomotiv, 5646 osebni in 60.598 tovornih vagonov. Leta 1929 je bilo prepeljanih 45 milijonov potnikov in 22 milijonov ton blaga.

Novejših podatkov dr. Hoffmann nima. Vemo pa, da se je v zadnjih dveh letih toliko gradilo, zlasti glede zvez v smeri proti Jadranu, da šteje danes železniško omrežje Jugoslavije že dobrih 10.000 km in da gre izpopolnjevanje prav hitro od rok.

RO-LEX

knjigovodstvo

VSAK DAN BILANCA

„KARTOTEKA“ d. z. o. z.

L. ubljana, Selenburgova 6/1

Telefon štev. 33-38

Novi carinski ukrepi Anglije

Vlada je na seji spodnje zbornice dne 26. t. m. naznanila, da bo v kratkem predložila zakonski načrt v zaščito domačega žita in o carinah na uvoz luksuznih poljedelskih pridelkov. Zakonski načrt o zaščiti domačega žita ima namen zagotoviti domačim poljedelcem trg za njihove pridelke ob prihodnji žitni letini. Zakon bo tudi določil maksimalne cene. — Konservativni poljedelski odbor, narodna kmetska zveza in slične organizacije so se vladi zahvalile za njeno obrambo poljedelskih interesov. — Poročajo, da bo zakonski načrt v glavnem sledil smernicam kvotnega sistema, ki ga je izdelalo poljedelsko ministrstvo že pod delavsko vlado. Ta sistem bo zaenkrat omejen le na žito. Pozneje, če se bo obnesel, ga bodo uveljavili tudi za druga žita. Ker so žitni mlini racionalizirani, ne bo težko uvesti kvotni sistem. Ceni-jo, da se bo tako podražilo žito za deset šilingov pri četrti.

Vinogradništvo Slovenije

Zagrebski »Tagblatt« od 18. 12. 1931 ima o tem poglavju sledeči dopis iz Maribora:

Že več let sem se nahaja vinogradništvo Slovenije v krizi, iz katere kljub raznim poskusom doslej ni bilo mogoče najti izhoda. Letošnji bogati vinski pridelek je kljub izredni kvaliteti, ki izkazuje še ne doseženo sladkorno vsebino, krizo še bolj poostri, in nizka prodajna cena ne krije niti produkcijskih stroškov, ki znašajo pri litru Din 3 do 5, dočim je prodajna cena v nekaterih krajih Južne Štajerske in Kranjske neverjetno nizka, od 50 par do 1 Din. Najboljša letošnja vina, ki dosegajo po klosterneburški tehtnici 24—26 odstotno sladkorno vsebino, se še ne prodajajo, ker bodo kljub slabemu tržnemu položaju vsled svoje kakovosti dosegla morda vendarle še sprejemljivo ceno.

Kot kupci nastopajo sedaj samo krajevni konsumenti, ker se veletrgovina vsled pomanjkanja gotovine in vsled popolnega zastoja v eksportu omejuje le na manjše nakupe. Poraba pa stalno pada. Velika industrijska in rudarska središča, ki so bila prej najboljši odjemalci na vinskem trgu, so sedaj popolnoma odpovala; isto velja o mestih, kjer rastljoča brezposelnost konsum vina stalno manjša. Velikega vpliva je bil tudi prav dobri pridelek sadja v Sloveniji, ker so producenti sadja vsled nizkih cen sadje predelali v mošt in ga prodajajo po neverjetno nizkih cenah, da vsaj na ta način pridejo do potrebnega denarja. Vrh tega je sadni mošt oproščen številnih javnih dajatev, ki dosegajo v Sloveniji sedaj 100 odstotkov nakupne cene in še več, in je zato bolj zmožen konkurence.

Rastljoča kriza v vinogradništvu je dovedla do velepotezne reorganizacije vsega slovenskega vinogradništva. Merodajni krogi potrebo te reorganizacije že naglašajo. Ves vinogradniški svet se bo najbrž avtomatično zbral na 50 odstotkov in še niže; v sedanji izmeri bodo ostali le vinogradi v najboljših legah Slovenskih goric; a tudi tukaj se bodo smele saditi le najboljše vrste trt, ki bodo proizvajale le prvovrstna in konkurence zmožna vina. Dalje bodo morali misliti producenti v teh krajih na pridelovanje namiznega grozdja, ker se je že letos prodaja namiznega grozdja postavila na širšo podlago in je nekaterim vinogradnikom v bližini mest dala že lep zaslužek. Vsi drugi vinski producenti Južne Štajerske in Dolenjske se bodo morali slednjič zadovoljiti z vinogradništvom za domačo porabo; sicer se bodo pa morali začeti baviti z intenzivno sadjerejo. Tako dopis iz Maribora.

Nemško perutninarstvo in Jugoslavija

Med dobrimi odjemalci jajec iz Jugoslavije je Nemčija. Razvoj perutninarstva v Nemčiji nam pa pravi, da je lastna produkcija Nemčije v zadnjih letih vedno večja, uvoz pa čimdalje manjši. Perutnine je bilo l. 1913 64 milijonov kosov, lani 88 milijonov, kokoši 54 in 70 milijonov. L. 1913 je bilo porabljenih v Nemčiji nad 7 milijard jajec, lani skoraj 8 milijarde in pol. Razvoj domače produkcije in uvoza jajec v zadnjih treh letih je bil sledeči:

	Domača produkcija	Uvoz
1928	4730 milij.	3130 milij.
1929	5010 milij.	2990 milij.
1930	5530 milij.	2890 milij.

Dočim je znašal l. 1928 uvoz še 66 odstotkov domače produkcije, se je znižal njegov delež l. 1929 na ca 60 odstotkov in je padel lani na dobrih 52 odstotkov. Tudi absolutno domača produkcija narašča, uvoz pa pada.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi oblike, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Po svetu

Deset ameriških avtomobilnih tovarn (vse večje tovarne, razen Forda) izkazuje za prvih deset letošnjih mesecev 98.250.000 dol. čistega dobička proti 138 milijonom 250.000 in 291.500.000 dol. v istih lanskih in predlanskih mesecih.

Kepičenje denarja v Rumuniji v zasebnih rokah je doseglo že 10 milijard lejev in se bančni krogi bavijo z vprašanjem, kako bi se dal denar spraviti zopet v oblok. Torej kakor povsod drugod. Predlog za zvišanje vložne obrestne mere je bil odklonjen.

Zamenjava ogrskih industrijskih izdelkov za ruski les je predmet pogajanj med ogrskim Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine in med berlinskimi sovjetskimi trgovskim zastopstvom.

Uvozni kontingent lesa iz Češkoslovaške v Francijo je s 1. januarjem l. 1932 zvišan od 15.000 na 25.000 ton. — Obenem se sliši, da v Franciji z uspehi dosedanjega kontingentnega sistema niso zadovoljni in da se pripravljajo na izdatno zvišanje carine.

Izvoz Danske v mesecih jan. — sept. izkazuje v poljedelskih produktih 772 milijonov danskih kron (lani 921), ves izvoz 998 milijonov kron (1227), ves uvoz 1079 (1307 milijonov kron). Trgovina je torej napram preteklemu letu zelo padla. Isto kot drugod.

Hotelom v Budimpešti se slabo godi; tujski promet pada, davki naraščajo. V velikih hotelih z 250 do 300 sobami jih je zasedenih povprečno samo 20 do 25. Prav tako neugoden je položaj restavracij in kavarn.

Francoska tekstilna industrija se nahaja v velikih težkočah, ne samo zaradi angleške konkurence, temveč tudi vsled popolnega zastoja eksporta v Nemčijo.

Pri tekstilni industriji v Lodžu so angleške importne tvrdke stornirale vsa naročila dotlej, da se vsled nove angleške carine na tekstilije povzročeni položaj popolnoma razjasni.

Za znižanje bombaževga pridelka na 30 odstotkov letošnjega bombaževga areala v letih 1932 in 1933 se je od 11 držav, ki producirajo v U. S. A. bombaž, odločilo deset.

Kongres jugoslovanskih veterinarjev je bil zaključen 23. t. m. Sklenjena je bila ustanovitev zveze slovanskih veterinarjev in je bila izražena želja za pristop bolgarskih veterinarjev. Prva seja slovanske zveze se bo vršila v maju 1932 v Varšavi, prihodnji občni zbor jugoslovanske zveze v jeseni v Zagrebu, ob priliki velesoja.

Število industrijskih delavcev v Sloveniji brez rudarjev je 80.000, z rudarji 120.000. Številke za nekatere kraje so: Jesenice 2000, Tržič 2000, Kranj 4 tisoč, Celje 4 tisoč, Ljubljana 2 tisoč, Trbovlje 5 tisoč, Maribor 8 tisoč itd. Ne vemo, če so te najnovejše številke čisto točne.

Obtok bankovcev v Rumuniji je v znesku 23 milijard lejev krit s 36-54 odstotki. V kritičnih dneh po polomu banke Marmoroš se je zvišal za poldrugo milijardo.

Poljska trgovska bilanca zaključuje tretje četrtletje z aktivnostjo 292 milijonov zlotov, to je za 63 odstotkov več kot v drugem četrtletju. V lanskem tretjem četrtletju je znašala aktivnost 125 milijonov zlotov.

Obtok bankovcev v Ogrski je bil 15. t. m. v znesku 380 milijonov pengö krit s 26-6 odstotki.

Prebivalstvo Palestine se je dvignilo od l. 1922 do letos za 35 odstotkov na 1 milijon. Zidov je 175.000; večina je arabska.

Carinsko zvišanje v Angliji na podlagi zakona o omejitvi nepotrebne uvoza znaša za nekatere vrste blaga z veljavnostjo od 25. t. m. 50 odstotkov. Amerika bo na to zvišanje takoj odgovorila z izenačilno carino na angleško uvozno blago.

Uvozna carina v Francijo je zvišana za manufakturno blago za 6 odstotkov, za luksuzne predmete za 12, 24 in 36 odstotkov.

Pridelek krompirja v Poljski je letos rekorden in ga cenijo na 326.600.000 stotov; to je 5-7% več kot lani.

Ne odlagajmo medsebojnih plačil

Svetovna kriza je zajela vse go-
spodarske panoge z edino razliko, da
so eni bolj, drugi zopet manj priza-
deti, prizadet je pa vsakdo. Med vse-
mi panogami, katere je zajela kriza,
pa občutijo pezo položaja najbolj ma-
li ljudje: mali trgovci, mali obrtniki
in kmetovalci, ker spričo skromnih
sredstev zadostuje vsak pretresljaj, da
jih spravi iz ravnotežja. Občutna pa je
kriza tudi za ostalo trgovino in in-
dustrijo. Na eni strani ji manjka od-
vzema, na drugi strani pa se brez
občutnih žrtev, katerim se vsakdo do
skrajnosti ogiba, ne more preko noči
prilagoditi izpremenjenim prilikam,
ustvarjenim po sili razmer.

Kriza se tako vedno bolj uveljavlja
in poostreje. Poostreje pa jo tudi
sami. Ljudi je zajela trda volja, ki
bi bila vredna boljših ciljev, da so na
izpolnjevanje svojih obveznosti skoraj
da pozabili. Dotok terjatev je na-
ravnost malenkosten. Zdi se, da ne-
kateri mislijo, da jim ni treba ničesar
več plačati. Skoraj za samo ob-
sebi umljivo smatrajo, če s plačilom
odlašajo daleč preko dogovorjenih
rokov. Kdor hoče biti navzlic temu
še vedno vljuden in dostojen, se vsaj
opraviči, češ da ne dobi iz denarnih
zavodov svojega denarja. Tako se iz-
govarjajo celo ljudje, od katerih je
obče znano, da niso poslovali z de-
narnimi zavodi. Iz zadnjega časa nam
je v tem pogledu znan slučaj, da se
je nekdo izgovarjal, da mu zavod ne
izplača vloge, vendar pa se je po-
zneje ugotovilo, da ni imel v dotič-
nem zavodu ne le nobene vloge, am-

pak da je tudi že davno izčrpal svo-
ječasno dovoljeni kredit na tekočem
računu.

Na te in podobne načine si sami
med seboj otežujemo položaj in gre-
nimo življenje in gospodarsko udej-
stvovanje. Ni zadosti, da pričakuje-
mo pomoči za izboljšanje položaja od
vseh drugih strani, pozabljamo pa
popolnoma sami na sebe in le preradi
puščamo iz vidika, da tudi sami ne
smemo v prizadevanjih za odpravo
krize držati rok navzkriž. Ako želi-
mo, da se razmere ublažijo, moramo
k ublažitvi tudi sami prispevati s
tem, da vsakdo vestno izpolnjuje svo-
je obveznosti. Ako bi se vsakdo v tem
pogledu zavedal svojih dolžnosti ne
le proti svojemu upniku, ampak tudi
napram splošnosti, bi bilo že veliko
pomagano. Dan na dan se nam jav-
ljajo slučaj, s kakšno lahko mišlje-
nostjo postopajo nekateri dolžniki
napram svojim upnikom. Dasi imajo
za poravnavo svojega dolga potreb-
na sredstva, vendar s plačilom od-
lagajo in odlagajo s pretvezo, saj ne
vem, zakaj bom še gotovino rabil.

Vse to kaže, da imamo dvojno krizo:
krizo gospodarstva, v nas samih
pa krizo poštenosti in lojalnosti na-
pram upnikom. In poslednja je hujša
in nevarnejša od prve. Šele ko bo zo-
pet zmagalo načelo: za pošteno blago,
pošten denar, bomo premagali tudi
znaten del — gospodarske krize,
ker bo gospodarstvo odpornejše na-
pram kriznim pojavom, ki se javlja-
jo zunaj njegovih vrst.

Film v službi narodnega gospodarstva

V prostorih Centralnega presbiraža
se je vršila v petek ustanovna skupšči-
na zadruga za gospodarski film. V za-
drugo je vpisanih 500 združnih dele-
žev. Na skupščini je bil za predsednika
upravnega odbora izvoljen dr. Juraj
Tomičič, šef Zavoda za pospeševanje
zunanje trgovine, za člane pa Milan
Marjanovič, šef central. presbiraža, Voja
Petkovič, podpredsednik beogradske
trgovske zbornice, Slavko Širišević, di-
rektor društva Putnik, Gjorgje Perić,
direktor Agencije Avale, Kosta Mila-
nović, predstavnik zveze zemljoradni-
ških zadrug, Peter Blasković, predstavn-
ik centrale industrijskih korporacij,
dr. Franjo Kovač, zastopnik zagrebške
trgovske in obrtne zbornice, Ivan Mo-
horič, generalni tajnik Zbornice za tr-
govino in industrijo v Ljubljani, Ljude-
vit Prohaska, načelnik ministrstva za
kmetijstvo, Jaša Grgašević, svetnik mi-
nistrstva za trgovino in industrijo ter g.
Dušan Grubič. V nadzornem odboru so:
dr. Ceda Mihajlovič, bivši minister, Voja
Besarović, tajnik sarajevske trgo-
vske zbornice ter Vid Djurčević, pred-
stavnik trgovske zbornice v Skoplju.
Zadruga bo začela delovati šele potem,
ko zbere zadostno število deležev. Na
zborovanju so ugotovili veliko zaniman-
je za delo zadruge tako pri prisotnih
kakor pri številnih uglednih gospodar-
stvenikih iz vse države, ki so pismeno
izrazili preko svojih pooblaščenec že-
ljo sodelovati pri delu zadruge.

Trgovska politika Jugoslavije

G. M. Eisen iz Zagreba piše v »N. Fr.
Pr.«: V Jugoslaviji so se že temeljito
pečali z vprašanji, ki izvirajo iz naza-
dovanja zunanje trgovine in so skušali
padanje omejiti. Na tej črti so se gibale
kontingentne in preferenčne pogodbe s
Češkoslovaško, Avstrijo in v prav zad-
njem času s Francijo. Dočim znaša od
Avstrije dovoljeni carinsko olajšani letni
kontingent pšenice 5000 vagonov, je do-
volila Francija 15.000 vagonov. V pri-
pravi so pogajanja z Nemčijo in se sliši,
da bo dovolila Nemčija Jugoslaviji ca-
rinsko olajšani kontingent 10.000 vago-
nov. Na drugi strani bi Jugoslavija do-
volila olajšave pri uvozu nemških in-
dustrijskih izdelkov.

Druga pot, ki jo je Jugoslavija z ve-
liko odločnostjo nastopila, je okrepitev
prodaje lastnih produktov doma. Že dalj
časa se pod geslom »Kupujte domače
blago« vodi zelo živahna in neprestana
propaganda za nakup domačega jugo-
slovanskega blaga. Zveze obrti in in-
dustrije so obenem z rastočim uspehom
napravile pri vladi in na drugih javnih
mestih korake, da zasigurajo pri oddaji
javnih dobav in del domačim producen-
tom in trgovcem precejšnjo prednost
pred inozemskimi konkurenti. V novem
obrtnem zakonu so v številnih določbah
ta stremljenja v najdalekosežnejši izme-
ri upoštevana. S tem seveda še ni re-
čeno, da ne bi tudi še nadalje preostalo
široko polje za nakup potrebnega blaga
iz inozemstva. Merodajni krogi uvidijo,
da zasluži negovanje uvozne kupčije
trajno primerno pozornost, že zaradi
izvoza iz Jugoslavije, ne glede na po-
trebe, ki nastanejo vsled dejstva, da se
cela vrsta industrijskih izdelkov v Ju-
goslaviji ne producira.

Zelo na mestu bi bil skorajšnji spo-
razum o medsebojni deviznopolitični
praksi med Jugoslavijo in Avstrijo, ker
so desedanje omejitve povzročile že ve-
liko motenje, kakor dnevno zatrjujejo
jugoslovanski eksporterji.

Pomladanski velesejem v Leipzigu.
Prične se 6. marca 1932. Nastanjen bo
v 39 sejmskih poslopih, v 17 razstavnih
lopah in tudi na prostem. Razstavnikov
bo okoli 9000. Zatvoril se bo po posa-
meznih panogah med 9. in 16. marcem
(9. III. tekstilni sejem, 10. III. sportni
predmeti in pohištvo, 12. III. ostali deli
vzorčnega sejma, 16. III. Veliki tehniški
in gradbeni sejem). Olajšave so običaj-
ne in še posebne, za kar je zbral sejm-
ski urad poseben sklad.

Angleški protekcijonizem

Kakor je bilo pričakovati, je zma-
ga koalicijski vlade prinesla Angliji
protekcijonizem. Eden izmed prvih
zakonov, ki jih je parlament sprejel,
je bil zakon o preprečenju uvoza ne-
potrebnega blaga, ki daje vladi ob-
nem pooblastilo, da uvede zaščitne
carine proti dumpingu. Tako predvi-
deva ta zakon 50% zaščitne carine
za gotovo blago in sicer za keramične
in steklene izdelke, sanitetske
predmete, barvano opeko za gradnje,
pohištvo, ki je v glavnem ali vsaj
deloma izdelano iz kovine, razna re-
zila, električne aparate za vsesavanje
prahu, predmete za brezžično tele-
grafijo, razne stroje, volnene predme-
te, nogavice iz umetne ali naravne
svile, naramnice in izdelke iz platna,
suknje za gospode in dečke, roka-
vice, papir, lepenko, pnevmatiko,
podpetnike, linolej, dišave in kosme-
tične preparate razen raznih esenc za
dišave, alkohol in milo. Niso pa uve-
dene zaščitne carine za les, surova
olja, kože in bombaž, torej predvsem
za surovine za industrijsko prede-
lavo.

Kakor je izjavil v parlamentu ob
prihki debate o tem zakonu angleški
trgovinski minister Runciman, ne bo
vlada izrabljala pooblastila, ki ga ji
daje zakon za uvedbo zaščitnih carin.
Toda kljub temu je pričakovati,
da bodo v bližnji bodočnosti uvedene
carine še na nekatere predmete.

Tudi je z zakonom določeno, da vse
carine, ki se uvedejo na podlagi tega
zakona, ne smejo trajati dalje nego
6 mesecev, po preteku te dobe pa da
prestanejo veljati.

Gotovo pa je, da bodo tudi te za-
ščitne carine povzročale v vsem sve-
tovnem gospodarstvu dalekosežne po-
sledice. Kot odgovor na to je že sedaj
Francija povišala carine na uvoz raz-
nega blaga; tako je za manufakturo
povišana carina za 6%, za luksuzne
predmete pa od 12—36%. Kakor pa
poročajo, bo tudi Amerika v najkraj-
šem času uvedla enake carine na
uvoz angleškega blaga v Ameriko, ka-
kor jih je ta sedaj uvedla. Da bodo
tema država sledile še druge, ni
skoro dvoma.

Kakor torej izgleda, je zopet stor-
jen korak nazaj v reševanju gospo-
darske krize.

Sveže najfine še norveško

ribje olje

iz lekarn

Dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

Zagrebske in beogradske borze

V »Privrednem pregledu« priobčuje
prof. V. Rosenberg številke o zagrebških
in beogradskih borzah z dne 31. decem-
bra 1930. Vračunjena je tudi Privilegi-
rana Agarna banka z osnovno glavnico
700 milijonov Din. Vse sledeče številke
so v milijonih Din.

Aktiva		
	Zagreb	Beograd
Gotovina	621.1	388.0
Vrednostni papirji	566.5	385.2
Imobilije	299.1	321.2
Eskompte	1681.6	802.4
Lombard	390.6	71.3
Tekoči račun	3073.2	1465.7
Hipot. potreba	213.6	343.9
Drugi dolžniki	450.3	362.5
Pasiva		
	Zagreb	Beograd
Glavnica	559.1	1047.2
Rezerve	229.1	261.2
Vloge na knjižice	2977.3	1017.2
Vloge na tek. rač.	1149.4	301.9
Kreditorji tek. r.	1647.1	680.1
Drugi računi	360.5	128.2
Reeskompte	185.0	252.6

Če pri Beogradu odračunimo Privil.
Agrarno banko, ostane kot glavnica beo-
grajskih bank le znesek ca 350 milj.
dinarjev.

Naročajte in podprajte
»TRGOVSKI LIST«!

KOLINSKA
TVORNICA (IKORIJE
LJUBLJANA.

OKUSNA IN ZDRAVA
JE
KOLINSKA KAVA!

Iz carinske prakse.

Piše Just Piščanec, carinski posred-
nik.

(Nadaljevanje.)

Finančno ministrstvo je pritožbo od-
klonilo kot neumestno ter za to navedlo
nastopne protidokaze: a) da je obstoja-
nje krivde netočne prijave dokazano že s
samim dejstvom, ker je car. svet izdal
odločbo, da se dotična roba carini kot
svedri. Pri tem je ministrstvo tudi ob-
jasnilo, zakaj to; vendar pa je to storilo
šele naknadno. b) Da je bilo z odločbo
car. sveta potrjeno pravo stanje stvari
ter da je ta odločba po zakonu postala
izvršna. c) Da je jasno, da bi z dekla-
rantovo prijavo država bila oškodovana,
a da se je deklarant mogel izogniti po-
sledicam (za netočno prijavo), ako bi si
bil prej pribavil mnenje car. biroa, kot
pristojne ustanove za izdavanje strokov-
nih ekspertiz o kakovosti robe in vpora-
bi tarife. d) Da okrivljeni deklarant ni
mogel doprinesiti zadostnih dokazov za
razveljavljenje rešenja ter da je »po-
stranskega pomena« (!) okolnost, da so
se takj predmeti prej carinili po tar. št.
536/4b, kajti da — deklarant ne more
zahtevati za se nekako pravico nekazni-
vosti po obtožbah za carinske krivde na
podlagi poprej napravljenih pogreškov.
e) Da dravska finančna direkcija ni na-
pačno tolmačila razpis Cbr. 13048/29, ker
ta razpis predvideva ločeno razpravo ta-
rifnega spora od postopka za carinsko
krivdo. f) Da ni točna deklarantova tr-
ditev, da se mu preprečuje pravica pri-
tožbe, ker je v tem primeru imel mož-
nost, da se brani in da s pritožbo (?)
pobija navedbe iz tar. št. 548 (30 Din)
in na ona iz t. št. 584/1g (27 Din). Da
je bil zapisnik sestavljen v smislu čl. 1.
postopka o car. krivdah. — Vsi protido-
kazi, nanizani v odklonilnem rešenju, so
se mi zdeli kontradiktorni med seboj in
očividno v nesoglasju s predpisi zakona
in v nasprotju z dosedanja carinarnično
praksa. Vložil sem zato tožbo na državni
svet in prosil, naj se predmet razpravi
in presodi po nastopnih načelih:

1. Nesporno je dokazano dejstvo, da je
deklarant v svoji pritožbi na ministrstvo
pobijal vse posamezne navedbe v obsod-
nem rešenju, ker bi drugače ministrstvo
ne bilo izpodbijalo njegove razloge z
zgoraj označenimi protargumenti.

2. V izpodbijanem rešenju samem se
trdi, da je po razpisu Cbr. 13048/29
predpisano ločeno postopanje: a) o vpra-
šanju tarifnega spora in b) o vprašanju
da li je deklarant obenem zagrešil kriv-
do iz čl. 166. c. 2. Isto rešenje nadalje
naglašja, da je car. biro pristojna usta-
nova za izdavanje strokovnih ekspertiz
in uporabi tarife. No, v našem konkret-
nem slučaju je odločil car. biro, da se
roba mora cariniti po tar. št. 584/1g
po 27 D. ter je potemtakem to tudi me-
rodajno in izvršno, če se proti temu od-
loku ni izjavila pritožba, kakršno pred-
videva čl. 54 c. z. S to izdano odločbo
je bilo torej dokončano sporno vpraša-
nje t. j. uporaba pravilne stopnje carine.
Še le s tem činom je bil dosledno skon-
čan tudi izvid iz čl. 1. pravilnika o car.
krivdah in stoprav v tem trenutku je
bil dovršen tudi pravi pregled blaga
po čl. 43. car. zak. in se je šele tedaj
na podlagi izvršene strokovne preiskave
mogel sestaviti končni uradni zapisnik
o pravilnem stanju te stvari. Čl. 23.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špicerijsko blago
več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke —
kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom

Telefon 26-66

Predl. zak. o car. tarifi pa določa, da so odločbe o kakovosti robe in uporabi tarife kakor tudi o rezultatu strokovnjaških preiskav izvršne. Vsekakor so pa te odločbe izvršne samo glede na pravilno tarifno stopnjo, kajti zakon ne predvideva dalje nič drugega nego to, da deklarant glasom čl. 6. istega zakona nosi stroške nastale vsled uradne preiskave. Že iz razsodbe drž. sveta št. 10.193 z dne 15. novembra 1910 in mnogih poznejših pa izhaja, da uverenja car. biroa imajo v vsakem slučaju večjo veljavnost ter obdržijo to prednostno veljavo tudi napram mišljenju ministra. Ne morem torej pojmiti trditve v izpodbijanem rešenju, da je namreč dokazano obstojanje krivde iz čl. 166. c. z. samo s tem, da je carinski svet izdal dotično odločbo in da je to odobrila minister.

Po zgoraj obrazloženem dejanskem stanju je bilo torej dne 12. junija 1930. rešeno vprašanje o uporabi prave tarife ne postavke. Ostalo je še odprto vprašanje, da li je deklarant kaj zakrivil zoper car. zakon.

V predmetnem slučaju je pa deklarant prijavil blago tako, kakor je carinarnica do tedaj smatrala, da je blago prijavljeno pravilno ter ga je do tedaj faktično tudi tako ocarinjevala. Samo to dejstvo bi moralo oprostiti deklaranta vsake odgovornosti za krivdo iz čl. 166. c. z. Nasprotno temu pa izpodbijano rešenje deklarantu očita, da on ne more izvajati za se neko pravico na podlagi do tedaj storjenih pogreškov. Potemtakem se storjeni pogreški vendarle priznavajo! Ker pa te pogreške očitno ni zakrivil deklarant, marveč jih je zakrivila car. oblast, zakaj bi pač moral deklarant nositi kazensko odgovornost samo zato, ker se je zanesel v pravilnost mišljenja car. oblasti in dotedanje carinjenje? Pravičnejše bi naravno bilo, da se izsledijo krivci dotedanjega carinjenja in kaznujejo zaradi oškodovanja državnih interesov.

(Dalje prihodnjič.)

Priporočajo se
Gregorc & Ko.
Ljubljana
Veletrgovina specijalnega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirta.
Telefon 22-46. Brozjavi: Gregorc
Zahtevajte specialne ponudbe!

Gostota cestnih omrežij

Od 35.800.000 avtomobilov, ki so jih našli na svetu 1. januarja t. l., je prišlo na U. S. A. 26.740.000 voz ali 74,7 odstotkov. Po ameriških statistikah meri cestno omrežje v U. S. A. 4.100.000 kilometrov. Pravilno sliko o tem ogromnem omrežju dobimo šele, če upoštevamo število prebivalstva. Vidimo, da pride v U. S. A. na 100.000 prebivalcev 3887 kilometrov cest, številka, ki jo tudi najvažnejše evropske dežele niti od daleč ne dosežejo. Med velikimi evropskimi državami ima po ameriški statistiki Velika Britanija najgostejše cestno omrežje v skupni dolžini 285.300 km. Sledi Francija z 231.000 kilometri in Nemčija z 211.000 kilometri. Če pa pogledamo na prebivalstvo, imata skandinavski deželi Švedska in Danska mnogo gostejše cestno omrežje kot imenovane tri države, ki imata sicer le 67.700 in 45.800 prebivalcev (torej po naše državnih in banovinskih) cest, a na 100 tisoč prebivalcev 1141 oziroma 1339 kilometrov. Seveda je pa to še daleč zadaj za U. S. A. z njih 3900 km na 100

tisoč prebivalcev. Razmerne številke za Veliko Britanijo, Francijo in Nemčijo so 667, 589 in 334 kilometrov. Belgija, ki je sicer glede gostote železniškega omrežja prva v Evropi, ima samo 9970 km deželnih cest ali le 134 kilometrov na 100.000 prebivalcev. Kdor je kdaj potoval po U. S. A. in je videl vse one lepe ceste, vodeče po gozdih in neobljudenih prerijah, se v naše evropsko cestno omrežje kar nič več ne more spet zamisliti.

Vpisala se je nastopna firma:
Sedež: Ljubljana.
Besedil: Parna žaga »Gorjanci«, družba z o. z.

Obratni predmet:
Prevzem posestev družabnika Šiške Ivana, ki jih je ta kupil od gospodov Heinrichar Vinka, Janka in Stanka s kupno pogodbo z dne 30. maja 1924, prist. št. B 156, s pristankom vpisanega lastnika tvrdke »Tovrnica pokučtva i industrija drva d. d. u Krapini« oziroma z dodatno izjavo z dne 14. marca 1925 in kupno pogodbo z dne 21. aprila 1925, prist. vpis. št. 494, zlasti zemljišč vlož. št. 1172, 1292, 1412 deželne deske kranjske, vlož. št. 394 kat. občine Gabrja (Gabrje) in vlož. št. 1029 kat. občine Cerove (Cerovec) sodnega okraja Novo mesto, obratovanje teh posestev zlasti pa Parna žage na Gorjancih in razprodaja zemljišč.

Nakup, izdelava in prodaja vsakovrstnega lesa in lesnih izdelkov.

Družabna pogodba z dne 9. novembra 1931, redno število 189, prist. vpis. št. 2838.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas.

Višina osnovne glavnice: 50.000 Din in sicer stvarna vloga v vrednosti dinarjev 1000, ostanek v znesku 49.000 Din v gotovini.

Na to vplačani zneski: stvarna vloga donesena, v gotovini 49.000 Din vplačanih.

Poslovodje: Dermastja Karel, profesor v Ljubljani; Hauptman Peter, župnik na Dobrovi, dr. Kržan Franc, ravnatelj v Ljubljani; Hauptman Peter, župnik v Ljubljani, Šiška Ivan, hišni posestnik in tovarnar v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4.

Za namestovanje upravičeni: Družbo zastopata po dva poslovodji skupaj.

Tvrdka, ki je lahko od kogarkoli pisana, tiskana s pečatom ali strojem odtisnjena, se podpisuje na ta način, da pristavi po dva poslovodji vsak svoj lastnoročni znak pod besediščno tvrdko.

Družbena pogodba ima sledeča določila glede stvarnih vlog (aportov):

Od družabnika Šiška Ivana v družbo prineseni aport obstoji iz vseh njegovih, na Gorjancih ležečih, še na ime tvrdke »Tovrnica pokučtva i industrija drva d. d. u Krapini« prepisanih zemljišč, vpisanih zlasti pod vlož. št. 1172, 1292 in 1412 deželne deske kranjske, vlož. številka 394 kat. občine Gabrje in vlož. številke 1029 kat. občine Cerove, in iz vse zaloge lesa, lesnih izdelkov in terjatev njegovega podjetja v tovarni v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4, in v podjetju na Gorjancih v skupni vrednosti po odbitih dolgovih 1000 Din.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 21. novembra 1931.

Firm. 999/31 — Rg C V 25/1.

vseh vrst eno- in večbarvne
Jugografika
Ljubljana, Sv. Petra nasip 23

Ljubljanska borza

Tečaj 27. novembra 1931.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2273.09	2279.93
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	786.06	788.42
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curih 100 fr.	1097.85	1101.15
Dunaj 100 šillingov	—	—
London 1 funt	195.25	202.75
Newyork 100 dolarjev	56.10.17	56.57.17
Pariz 100 fr.	221.38	222.04
Praga 100 kron	167.69	168.19
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	288.36	294.36

Razno

Rožno olje v Bolgariji. Z rožami obdelani areal v Bolgariji je padel od 6737 hektarov l. 1930. na 6216 ha leta 1931, torej za 7,7%, a produkcija rož je narasla od 6.933.000 kg na 7.162.000 kilogramov ali za 3,3%, ker so bili pogoji za to kulturo vseh ozirih ugodni. Produkcija rožne esence je narasla od lanskih 1853 kg na 2068 kg, ker je bila kvaliteta rož letos mnogo boljša kot lani. Kljub temu so se pa dohodki rožne produkcije bistveno znižali, ker je kolebala cena lani med 22 in 30 levi za kilogram, letos pa med 6-8 in 12 levi. Padec cen je povzročil po krizi v svetovni parfumeriji, vsled katere lanski pridelek ni bil v celoti prodan in ga je preostalo za letos.

Proračun Rumunije za prihodnje leto je z 25,5 milijardami lejev v ravnovesju. Nasproti tekočemu letu znašajo prihranki celih 12 milijard lejev.

Tržna poročila

Tržne cene v Ljubljani dne 16. novembra 1931. Govedina v mesnicah po mestu: I. vrste Din 12-14, II. 10-12. Na trgu: 1 kg govejega mesa I., 12-14, II. 10-12, III. 8-10, jezika 14, vampov 8-10, pljuč 6-8, jeter 8-14, ledic 8-14, možganov 18-20, loja 5-6, telečjega mesa I. 16, II. 12-14, jeter 20 do 24, pljuč 14. — 1 kg prašičjega mesa I. Din 18, II. 14-16, III. 12-15, pljuč 8-10, jeter 12-16, ledic 20-22, glave 6-8, parčjev 4-6, trebušne slanine 12 do 13, slanine ribe in sala 18, slanine mešane 15-17, slanina na debelo 15 do 16, masti 18-20, šunke (gnjati) 22 do 24, prekajenega mesa I. 20-24, II. 18 do 20, prekajenih parčjev 5-7, prekajene glave 8-10, jezika 24. — 1 kg koštrunovega mesa Din 10-12, jagnjetine 16-18. — 1 kg konjskega mesa I. Din 6, II. 4. — 1 kg krakovskih klobas Din 22, debrecinskih 22, hrenovk 22, safalad 20, posebnih 20, tlačenk 15, svežih kranjskih 25-26, pol prekajenih kranjskih 28, suhih kranjskih 35, prekajene slanine 16-18. — Piščanec majhen Din 8 do 15, večji 18-22, kokoš 20-30, petelin 20-25, raca 28-30, nepitana gos 40,

pitana gos 60-70, domači zajec manjši 5-6, večji 10-15. — Divji zajec Din 30 do 35, poljska jerebica 15, gozdna jerebica 20, kljunac 20, 1 kg srne 10-20. — 1 kg karpa Din 20-35, linja 24-30, ščuke 35-40, postrvi 60, sulca 60, klina 15-20, mrene 10-15, pečenke 10-12. — 1 liter mleka Din 2-50-3, 1 kg surovega masla, 25-28, čajnega masla 32 do 40, masla 30-36, bohinskega sira 24 do 26, sireka 7-8, eno jajce 1-150. — 1 liter starega vina Din 16-22, novega vina 12-14, 1 čaša piva 3-350, 1 vrček piva 5, 1 steklenica piva 6. — 1 kg belega kruha Din 4-40, pol belega 3-80, črnega 3-10, rženega 3-10, navadna žemlja 0-50. — 1 kg luksusnih jabolk Din 6, jabolk I. 5, II. 4, III. 3, luksusnih hrušk 10, hrušk I. 8, II. 5-6, ena oranža 1-50 do 2, limena 0-75-1, 1 kg fig 10-12, kostanja maroni 10, orehov 6-8, luščinih orehov 18-20, suhih češpelj 7-8, suhih hrušk 6-7. — 1 kg kave Portoriko Din 72-76, Santos 48-52, Rio 42 do 46, pražene kave I. 100, II. 80, III. 56, kristalnega belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 15-50, kavne primesi 18, riža I. 8-11, II. 6-7, 1 liter namiznega olja Din 17, jedilnega olja 16, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, morske soli debele 2-50, drobne 2-75, celega popra 60, mletega 62, paprike III. vrste 24, sladke paprike, po kakovosti 36, 1 liter petroleja 7, 1 kg testenin I. 9-50, II. 7-75, pralnega luža 2-50, čaja 60 do 85. — 1 kg moke št. 0 na debelo Din 405-430, na drobno 4-75, št. 2 na debelo 380-405, na drobno 4-50, št. 4 na debelo 335-380, na drobno 4, št. 6 na debelo 285, na drobno 3-50, kaše 5, ješprenja 5, ješprenjčka 6-10, otrobov 1-50-2, koruzne moke 2-50-3, koruznega zdroba 4-450, pšeničnega zdroba 5-6, ajdove moke I. 6-7, II. 5, ržene 3-50-4. — 1 q rži 190-210, ječmena 180-210, ovsa 185-210, prosa 190-210, koruze 155 do 165, ajde 200, fižola ribničana 275, prepelčarja 335, 1 kg graha 8, leče 3 do 12. — 50 kg premoga Din 30, 1 tona premoga 440-445, m³ trdih drv 100 do 130, mehkih drv 70. — 1 q sladkega sena Din 80, pol sladkega 75, kislega 60 do 70, slame 50-60. — 1 kg endivije Din 4-5, poznega zelja 0-75-1, rdečega zelja 2, kislega zelja 1-150, karfiol 8, kolerab 5-6, kolerab podzemljic 1-25 do 1-50, špinace 5-6, paradižnikov (italijanskih) 8-10, čebule 3-4, česna 8 do 12, krompirja 1-25, repe 0-40-0-50, kisle repe 2, korenja 1-3, peteršilja 4, zelenjave za juho 3-4.

Sejnsko poročilo. Prignanih je bilo 17 konj, 14 bikov, 143 volov, 348 krav in 13 telet; skupaj 535 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 24. novembra 1931 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže Din 3-50-4-25, poldebeli 2-50-3, plemenski 2-2-75, biki za klanje 2-2-50, klavne krave debele 2-3, plemenske 1-50, krave za klobasarje 1-1-25, mladne krave 3-4, breje krave 3-4, mlada živina 2-75-4. Prodanih je bilo 216 komadov, od teh za izvoz v Italijo 14. — Mesne cene: Volovsko meso I. vrste Din 12-14, II. 8-10, meso od bikov, krav in telic 4-7, telečje meso I. vrste 12 do 16, II. 8-10, svinjsko meso sveže 8-20.

KUVERTA
LJUBLJANA
Karlovska c. 2 Vojarski pol-1
TVORNICIJA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

SPEDIJSKO PODJETJE
R. RANZINGER
LJUBLJANA
Telefon št. 20-60
prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče s direktnim tlrom od glav. kolodvora Carinske skladišče. Nekat. trošarine prosto skladišče. Carinske posredovanje. Pravoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobil.